

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 4 fl. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nerancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă

EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 5 cr., a 2-a oară
4 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt
a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic
în Orăștie (Szászváros).

Pacea națională.

Am spus în numărul nostru trecut cum între altele în Austria lucrurile încep să iee o dezvoltare mai priincioasă și pentru celelalte neamuri mai mărunt, care multă vreme au fost nesocotite și, întocmai ca la noi azi, prigonite de neamul nemțesc stăpânitor, ceea-ce a dat naștere la lungi și grele încordări naționale între apăsăți și apăsători. Lăsam de astă-dată să urmeze cuvintele însuși întâului ministru *Badeni*, rostite de curând asupra acestui lucru. El a zis între altele:

„Socotind numeroasele deosebiri, și legăturile felurite țeri ce se țin de noi, e peste puțină a mai și vorbi despre treburi politice, fără a ne da seama despre **pacea națională!** Reeducerea, sau cel puțin pregătirea păcii naționale, trebuie să treacă năntea fiecărui guvern, ca una dintre chemările lui cele mai de căpetenie!

„Ear' voind a ajunge la această țintă, în-trebuintărea de măsuri unilaterale (adecă numai unei părți părtinitoare), e înlăturată! Ba guvernul' nici nu poate purcede de capul seu pe acest teren. **Pacea între naționalități** (între teluritele popoare ce alcătuiesc statul), este fără îndoială o mare trebuință pentru stat! Dar' și statul e o trebuință pentru naționalități, cari vor să se în-treacă una pe alta. Aceste treburi pot fi duse la bun sfârșit numai cu tact și bună-voință, și nu e iertat ca o naționalitate să fie lăsată pradă altei naționalități!“...

Știut fiind că ministrii când se rostesc asupra unui lucru mai însemnat, totdeauna cumpănesc foarte mult fiecare cuvânt nainte de a-l zice, și că aceea ce ei spun este arătătorul drumului pe care are să înainteze munca lor, — vorbele ministrului *Badeni*, au fost întimpinate cu mulțumire de popoarele Austriei, și anume cu atât mai virtos, că și prin faptele sale guvernul austriac începe să dovedească că are porniri spre bine.

După încercări de multe zeci de ani, au venit adecă conducătorii țerii la încredințarea, că cea mai mare trebuință pentru binele țerii este totuși **pacea națională**, mult tulburată de ei înșiși atâta vreme, — și de aceea, oameni ce ved lumea aceasta mai cu ochi limpezi, nu nebuni de șovinism cum cei dela noi ved, încep să o dea pe drumul cel firesc, ducător la bine.

Foile ungurești își cam bat joc de austriaci, că spun că 'și-au pierdut capul și nu mai sunt în stare să ție frânele, — și nu vreau să creadă că știu aceia de ce fac așa, și mai ales nu vor să creadă că vântul blând ce suflă azi peste Austria, are să-și întindă, ca mâne, aripile sale și peste Ungaria, și tot așa vor trebui să facă și ei, de-or vrea apoi ori de n'or vrea!

Procesul unui țeran pentru Jidani.

În ziua de sftu Dumitru s'a partractat la Sibiu, în fața tribunalului, un proces pentru ațitare la ură, până-acum singur în felul său chiar și la noi cei dedați cu procese de aceea, dar în cari mereu am fost osândiți pentru ațitare la ură contra nației «cavaleresti» maghiare. Cel dela Sibiu e altfel.

Țeranul *Achim Rădoiu* din Apoldul mic a fost acusat cu ațitare la ură contra *Jidovilor* draguților, prin aceea că a pus afară pe un perete al casei spre drum, un chip făcut în România, arătând cum *Jidovii* la *Tisza-Eszlár* omoară pe o fată de creștin (la 1882) ca să iee sângele pentru trebuințele lor religioase. Bravul țeran s'a purtat foarte hotărât în fața judecății.

— E drept că d-ta ai bătut chipul pe păretele casei spre drum? — l'a întrebat președintele.

— Drept; — a răspuns țeranul.

Președintele: Și de ce ai făcut asta?

Țeranul: Pentru-că după-ce l'am ținut patru ani în casă, am văzut că nu se cade să stee între icoanele sfinte, de aceea l'am dat afară!

Președintele, arătându-i cei patru șachteri ce omoară fata, în vreme-ce alții pe de la-

turi se roagă ca să le fie »jertfa« bine primită, întrebă: Ce-s acestia?

Țeranul: Sunt oameni, bagseamă *Jidovi*;

Președintele: Și ce fac ei?

Țeranul: Vor fi făcând ceva cu vr'un creștin...

Președ.: Dar' nu te-ai gândit d-ta că atirând în uliță acest chip, vei ațita la ură împotriva *Jidovilor*;

Țeranul: Nu, pentru-că în casă mai am eu icoane cari arată cum *Jidovii* chinuesc pe *Christos* și pe apostoli...

După acestea procurorul 'și-a ținut vorbirea cerând osândirea țeranului, care da, a voit să ațite la ură contra neamului *Jidovesc* prin punerea chipului în uliță!

Pe acusat l'a apărât dl. C. Meseșan, împuternicitul dlui Dr. Frâncu, și anume foarte bine și frumos, dar' poți apăra cât de frumos, tribunalele au hotărârea lor dinainte, dela care nu se abat, sau, mai drept spus, nu se prea pot abate, că altfeal sunt ele bănuite de »nepatriotism«, și cu toate că președintele tribunalului era tocmai un Român, *Bădilă*, țeranul a fost osândit la 2 săptămâni închisoare și 10 fl. în bani ori alte 2 zile închisoare.

Asta ca să se arate, că acum nu numai Ungurii sunt ce află căldură sub aripile cloștei baron *Bánffy*, ci și perciuinații, cei recipiați, care-l spriginesc cu bani în toate rețele ce vrea să le facă celei mai mari părți a locuitorilor acestei țeri.

Țeranul n'a mai făcut nici un recurs, a spus că pe nimica! Iși va împlini osânda și tot acela va fi care a fost!

Sângele apă nu se face!

Într'un oraș anumit din Bănat, era până nainte de aceasta cam cu vre-o două luni, aplicat, între alții, și un Român ca epistoler la postă. Într'o zi trebuind să trimită niște bani undeva, omul scrie pe mandat *românește* suma ce avea să trimită. Primitorul n'a voit să iee mandatul; bunul Român s'a întrepus și a făcut nițică gură că de ce nu i-l primește? ear' niște reuțacioși au făcut arătare asupra lui la conducerea postelor, că, pentru-ce 'i-s'a făcut, năcăjit a vorbit rău și despre stat! S'a făcut cercetare, și nu s'a putut dovedi pira, dar' totuși Românul a fost strămutat într'un oraș din *Croația*, unde se nu mai aibă deloc Români în jurul seu. Omul

e între altele și cetitor al »Revistei Orăștiei«, și cerând să-i trimitem foaia la noua adresă, ne scrie la urmă:

„Mi-au lăsat părinții ca și pe stradă, fără ajutor, oameni de 80 de ani, că nu câștig mai nimic! Salutare sinceră, căci oriunde voi fi, tot Român rămân!“...

Ne-a înduioșat, firește, scrisoarea bietului om sêrac, prigonit de soarte numai pentru-că e... Român în Țeara-Ungurească, și are omenia de a nu se lăpêda de românitatea sa! Ii trimitem cuvintele noastre de mângâiere și frățescă salutare pentru frumoasa pildă ce o dă, că sângele cel curat, în vine de om cinstit curgând, nu se face apă, mai ales nu apă turbure... ungurească!

„Istorici” maghiari.

Un prietin ne trimite, drept curiosum, și nouă numărul dela 15 Sept. a. c. din „1848—49 *Történelmi Lapok*“, foaie istorică, ce apare în Cluj, și în care între altele aflăm și o înaltă dovadă de știință și cunoștințe atât istorice cât și geografice. Eată dovada:

„*Portretul lui Avram Iancu*. »Revista Orăștiei«, o fițică valachă, ce apare în *Murș-Oșorhei* (?) împarte cetitorilor sei portretul lui *Iancu*, al tribunalului de săngeroasă aducere aminte... *Iancu* e în haine naționale cu mâna dreaptă răzimat pe un tun, în stânga având sabie, la șerpar pistoale și la picioare altfel de unelte răsboinice. »Revista« înfățișează Românii pe *Iancu*, ca pe un model de jertfire de sine pentru patrie și dorește ca chipul lui să afe în casa fiecărui Român! Știm că în anul trecut Valachii au început o colectă pentru-ca să-i ridice lui *Iancu* monument în *Zlatna* (?) dar' *procuratura regească* (?) a oprit colectarea, și banii adunați 'i-a confiscat pe seamă erarului, făgăduind aspră pedepasă tuturor cari vor să-i preamărească în acest chip memoria lui *Iancu*! Eată că „*Revista*“ însă s'a îngrijit ca aducerea aminte de *Iancu* să nu peară între Români! Din locuitorii reședinței sêcuiești (*Murș-Oșorhei*) se se fi stins oare sângele sêcuiesc, din care fiecare picur prețuește comori scumpe, de sufer ei în mijlocul lor astfel de nepatriotice fapte ale unei fițuice valache?«...

Atâta spune această revistă „istorică“ maghiară care 'și-a pus de țintă a ființei sale:

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI“

Prea copil!

Când umblam pribeag pe drumuri
Și cu dorul de muncit,
Esti copil, 'mi-ați spus ironic,
Prea copil! Și m'ați gonit.

Am luptat. Când stors de lacrimi,
'Mi-am topit durerea 'n vers,
Esti copil, zimbbit-ați earăși,
Nu poți și al vieții mers!

Am iubit. Când beat de vișuri
Lângă ea m'am alintat,
E copil! din nou strigat-ați
Prea copil! Și... m'a uitat.

Soarte, când făcuși din mine
Al durerilor asil,
Pentru-ce și tu, ca dinșii,
Nu 'ți-ai spus: E prea copil!...?

Radu D. Rosetti.

Rămâi...

Rămâi în lumea ta! de-acum
Te las, rămâi cu bine!
Nu pot al vieții mele drum
Să-l mai străbat cu tine...

Căci de nimicuri ce sclipesc,
De baluri și de rochii,
În sinu-ți doruri clocotesc
Și lacomi îți sunt ochii.

Și sufletul robit 'ți-l pleci
Deșartelor nimicuri;
Visări de fleacuri ție 'n veci
În gând îți cad în picuri...

Și tot ce 'mbracă un vestmânt
De glumă, te încântă;
Un vis mai bun, un dor mai sfânt
Gândirea nu-ți frământă.

Cu ochii marmorilor reci
Dureri sfâșietoare
Privind, prin lume vecinic treci
Senină, zimbitoare...

Trecând cu suflet rece, 'nchis
A lumii grele păsurii
Nici vrei a chinului abis
Cu-ai minții ochi să măsurii...

O! chinul lumii când nu simți
Ci treci zimbând, nainte,
Pe drumu 'ngust al celor strâmți
La suflet și la minte,

Putea să-ți fie 'n lume scris
Să poți a mă cunoaște,
Dar' între noi adânc abis
Putea a nu se naște?

Al despărțirii noastre cias
Se bate trist și rece...
Rămâi, rămâi... de-acum te las,
Cum vrei de-acum petrece!

De azi în lume cum 'ți-e scris
Treci veselă, ușoară,
Părându-ți viața-ne un vis
Ce-a fost menit să moară!

Și-o clipă să nu-ți pară têu
Când cel-ce-ți stete-alături
Il vei vedea din drumul têu
Că se abate 'n lături...

Și nici cu sufletu-ți să 'nclini
Spre dureroasă jale...
Când tot aceeași ochi străini
'Ți-oi arunca în cale, —

Ci pentru veci uitării dă
Ce-a fost mai înainte...
...O, șterge-ți geana umedă
De lacrima fierbinte!

Un greu m'apasă, nu știu cum
Și simt crudă durere,
Când mă gândesc ce tu de-acum
De mine ești stinghere;

Că, poate, singură mereu
A vieții căi vei bate,
Că sub al traiului vânt greu
Ades te vei abate!

Și totuși, vai, nu pot s'ascult
De ruga ta, de plânsu-ți...
Când despărțirea-ne de mult
Gătit-o-ai tu însuși.

Și-apoi, — pot pentru ochiu-ți ud
Să uit a lumii chinuri,
Și-al lumii vaet să n'aud
De grelele-ți suspinuri?

O, nul nu pot al vieții drum
Să-l mai străbat cu tine...
...În lumea ta pe veci de-acum
Rămâi, — te las cu bine!

(Brad)

A. Drumaru.

cercetarea întemplierilor din 1848, și scoaterea la iveală a adevărului istoric la lumina științei, privitor la toate faptele din acele vremuri de obștoască neorîndueală. Cum 'și-a fi împlinind chemarea ei această foaie, care într-o cronică de câteva rînduri dovedește o ignoranță de desprețuit, — 'și-o poate închipui fiecare! Redactorii »istorici« dela »Történelmi Lapok« din Cluj, atîta știu din stările Ardealului, că »Revista — Orăștiei apare la Oșorheiu, și se provoacă la sîngele sēcuiască din Oșorheiu pentru a pedepsi »faptele nepatriotice« ale »Revistei Orăștiei«!... Ear' cunoștințele de drept încă trebuie că au grozave, când nu știu nici că *procuratura* regească nu are putere executivă și în special nu poate oprî »colectarea«, nici poate făgădui pedeapsă, ci toate acestea le-a făcut *ministrul* de interne. Și domnii acestia fac »istoria« vremurilor trecute...

PACEA LUMII

Italianii în Africa.

„Piccolo“ din Triest a dat mai sēptēmāna trecutā știrea, că cu Menelik nu s'a putut ajunge la deplină înțelegere, că nu vrea să primească învoiala Italiei pentru restabilirea păcii, nu vrea să dea pe prinsonerii italieni, așa că Italia se va vedea silită să înceapă nouă atacuri contra lui Menelik. Alte foi aduc știrea, că în fața acestor stări de lucruri, Italia s'ar fi gîndind să părăsească de tot părțile acelea primejdioase din Africa.

Înarmarea Turciei.

Guvernul turcesc a hotărît să comande 500.000 de puști noue (sistem Mauser) și 100 de milioane patroane, de cele cu praf fără fum. Avēnd și puștile acestea, Turcia va putea pune sub arme un milion și 200.000 de ostași pentru apărarea sa!

Măncărime de bătae.

Se scrie din *Odessa* (mare oraș rusesc), că trupele de acolo sînt cuprinse de un mare dor de luptă, fiind de credință, că chemarea lor e a cuprinde Constantinopolul! Flota (armata marină) de pe Marea-Neagră este așa pregătită, că în ori-ce vreme poate tăbări asupra Constantinopolului cu 25.000 de soldați de cei mai de frunte.

Cum războiul din 1877 cu Turcii, încă se spune că s'a început în urma dorului de foc al armatei rusești, și cum Armenii și Cretenii amenință cu noaue izbucniri revoluționare asupra Turcilor, — pacea lumii pare a sta pe picioare slabe.

Păcălită.

Era la o masă mare în hotel. În jurul mesei erau o mulțime de inși. Tocmai se isprăvi masa; toți se sculasera, numai un tinēr înalt, blond și bine făcut, mai rēmase sē-și sfinșească cafeaua.

În față cu el era o damă bătrînică, și o domnișoară ca de vre-o 16—17 ani. D-șoara tocmai ctise o scrisoare și se supărăse rău, că spunea hotărîtă, aproape strigând:

— Sē știi c'am sē 'i-o spun în față că nu-l vreau, că... ce sînt eu? o marfă, sē mē preocupatească astfel, sau ce sînt?

— Vai de mine, d-șoară, nu striga așa că ne aude lumea!...

— Da ce sē nu strig!...

Privirile fetei căzură pe tinēr și deodată amuți.

Amēndouē se sculară dela masă și fără sē se mai uite înapoi se făcură nevzute pe scările hotelului. Tinērul mai rēmase cîteva minute și sculāndu-se începū sē se plimbe prin odaie. Deodată fu agrăit:

— Domnule, fii bun!...

Era domnișoara. Rumenă, abia îndrāsnia sē ridice ochii la el, cu toate accestea tot îl întrebă:

— În ce parte o sē plecați, nu-i așa că înspre Karlsbad? Am auzit că locuiți chiar acolo.

— Da, domnișoară, chiar acolo, cu ce vē pot fi folositor?

Rēvaș negru.

Despre alegerea de deputat dela *Dobra* primim raportul de mai jos dela un cărturar din cerc, om cu bună inimă românească. În scrisoarea cătră redacție, prin care ne roagă sē-i publicăm raportul, bunul Român scrie:

»Domnule Redactor! Singurul mijloc, prin care noi Românii azi ne mai putem arēta gāndurile și simțēmintele noastre adevērate, și ne putem apēra mai bine în greaua luptă națională ce purtăm, este presa, foile. De aceea dați-ne voe sē ne spunem și noi gāndul deschis și curat despre cele petrecute aici la alegerea de deputat. În cercul *Dobrei* s'a hotărît pasivitatea și mulți preoți sēraci și dās-căli și mai sēraci, dar' cinstiți și statornici, deși au fost imbițați cu sute de *floreți unul fiecare*, n'a parāsīt-o! Dar' durere, că șeful tractual al preoțimii și dās-călimii, s'a pogorit la josnicul rol de a o sparge, și prin amenințări și momeli, a silit pe unii bieți învățatori sē meargă la vot!... Ne doare inima. Ear' când am aflat că administratorul protopopesc a strîns pe lāngă sine pe învățatorii și preoții ce 'i-a putut, și li-a spus că sē stee gata și dacă va fi lipsă toți sē votez pentru Lazar Arpád, — ni-s'au umplut sufletele de scārbă! Unii dintre cei-ce merseseră, neștiind poate de ce-s chemați, aflānd de ce, au fugit din odioasa ceată, dar' alții au rēmăs...»

Raportul însuși despre alegere e următorul:

D-le Redactor,

Candidați de deputat în acest cerc au fost baronul Stoianovici Ivan, guvernamental, și fostul deputat Lázár Árpád, opozițional. Mituirile, corupțiunile și amenințările arētau pe deplin »libertatea« și »dreptatea« la noi în țeară la alegeri. Unii dintre alegători ca sē nu scape privilegiul de a-și uda gātul, nici nu s'au mai trezit din ajunul alegerii pānă Vineri seara! După sosirea celor de peste Murēș, în frunte cu notari, slujbași, cu baronul din Ilia, cu pădurarul Ács, tîrgul era deplin. Treizeci fl. era prețul unui cap de... om, care mugea în tabēra guvernamentală. În tabēra opozițională, dela 3 deci țuică în sus pānă la 10 fl. și o porție zamă de crumpene. Corteși de tot soiul, între cari Jidovi în frunte: Löbel. Fișer Albert din Dobra, și alții, cărora nu le putem imputa știind scopul lor, »geșeft«, dar' ne doare inima ca și »de ai nostri« și încă oameni cu prindere bună și prețiși Romāni, cum e Ludovic Grozuța din Dobra, erau printre ei! Ba întrecea chiar pe Jidani intru a lāuda pe Lázár. Atāta

— Cunoașteți pe un oficer George Bachner?
— Nu, nu-l cunosc, dar' dacă locueș e vre-unul pe acolo... de sigur trebuie sē fie foarte fericit... că vē interesați de el...

— O, nu, sē nu credeți, dar' așa... așa vrea sē-i dau o scrisoare și nu știu cum. Sē vē spun ce este, și D-Voastră o sē mē scusați, nu?

Zicēnd acestea se uitase împrejur sē vadă dacă cineva îi observă, apoi urmă:

— E un vēr al meu, pe care nici-odasă nu l'am cunoscut. Părînții noștri încă din leagăn au hotărît sē ne unească și acūma am aflat, dintr'o scrisoare cătră frate-meu, că abia așteaptă sē sosesc, și eu așa vrea sē-i spun, — și-i spun în scrisoarea asta — că nu sînt o păpușe, că nu-l iubesc și că face foarte rău de vrea sē cumpere pisica în sac.

— În tot casul frumoasă pisică...

— Vē rog... dacă ați voi sē vē însărcinați cu scrisoarea asta... fiindcă eu nu o pot da, guvernanta mea nu mē lasă la postă, și-apoi figura d-tale îmi inspiră simpatie, așa că mē pot încrede, cel puțin așa cred, în bunăvoința d-voastre.

— Da, cum nu, domnișoară, mē simt foarte onorat...

— Și... o sē vē mai întoarceți p'aici?

— Da, fiindcă nici nu-i așa departe... mi-se pare abia zece kilometri d'aici.

— Da, așa aproape? Nu cred... dar' vē rog, dacă o sē-mi aduceți și un răspuns dela vērul meu; nu-i așa c'o sē-l găsiți? sē 'mi-l aduceți în parcu, o sē vē aștept pe banca cea din urmă...

bătea din gură ca o meliță ori moară hodorogită, că dacă ar mai fi o alegere ar căpēta suspin! Nu s'a lāsāt mai pe jos nici comerciantul din Zam Alexandru Petrovici. »Ze-loși« erau apoi mai toți notarii. Onoare excepțiunilor!

Dar' sē ne întrebăm, ce-i cu pasivitatea în cercul *Dobrei*? Grelele lovituri și rare ale morții venite din partea celor dela cārmă, sāngerānd încă și azi pe corpul națiunii românești și cu deosebire pe corpul preoțesc și învățtoresc, sînt și vor fi isvor de neîncedere față de acest mașter guvern. Ele sînt cari pun la probă și oțelesc atātea caractere intru bărbătească statornicie, dar' tot ele cari ne arată apoi și uscăturile. Pe deplin incredințată, că nici un bine nu va face această stāpānire, inteligința, cu deosebire preoți și învățatori, cu puține abateri, fie zis spre lauda lor, a respectat pasivitatea! Dar' un lucru de tot trist, ne-a amărît pe toți căți am fost de față în ziua alegerii la Dobra ca privitori numai. Dobra cu impregiurimea e, era ieri-alaltāieri māndră, avēnd un membru zelos și devotat al partidului național în mijlocul seu. Azi soartea tristă și ticăloșia unora, a lāsāt sē ne vie aici un Efialte! Căci ni-a fost dat aici sē vedem un nespūs de pęcātos exemplu de fățarnicie și vēnzare! Un *convocător al alegătorilor romāni, la adunarea care a hotărît pasivitatea*, om în care inteligința și biet popor își punca toată increderea, alegēndu-l chiar că *delegat la conferența națională din Sibiu*, peste noapte se face coadă la topor, vēnzēnd în masse preoțimea și învățatorimea din tract! adunānd pe unii învățatori și împingēndu-i de spate în virtjul rușinos, în schimbul alor 200 fl. pe seama bisericii din loc! Pentru acestia, și poate alți arginți, a scris și circularul dela 14/26 Oct. care sună:

Cātră on. preoțime tractuală!

»Fiindu-ne amenințată existența națională »confesională a școalelor noastre, viu a »vē provoca a vē întrunî în o confere-nță confidențială pe Mercuri în 16/28 »l. c. în cancelaria protopopească, la »care conferență *nesmintit* au sē parti-cipe toți preoții, învățatorii și *epitropii* »parochiali precis la 9 ore a. m.

Dobra, 14/26 Oct. 1896.

Oficiul protopopesc:

Avram S. Pēcuarium m. p.,
adm. prot.

Pe rubru era scris: Spre circulare cu *expres* în comunele: Mihăești, Roșcani, Panc, Lăpugiul-superior.

La alte comune nici nu s'a trimis circulare de acest soi. Ear' la adunarea »confidențială« a mântuit existența bisericii și școa-

lei, primind pe seama bisericii 200 fl. ca sē voteze! Dle administrator! Pe prețul vinderii sufletului preoțimii și învățătorimii din tract ai voit sē comandezi orologiul în tur-nul bisericii din Dobra? Protestăm, contra josnicului angajament și vēnzării caracterului nostru! Nu vē muștră conștiența, comitet și epitropie a *Dobrei*, pentru arginții primiți? Aruncați dela voi arginții necurați, căci prea vor lāsa pată pe numele sfintei voastre bisericii! În urma acestei urite ispitiri a fost sedus învățătorul Vasilie Mihailovici la votare, primind și personal 2 zloți și trei deciltri de vinars, apoi învățătorul Musca din Panc. Cel puțin primit-ai stimabile, denumirea de învățător ori ai rēmās numai cu cele 15 lire dela Árpád?! Sērmanul învățător din Lăpușnic, neavēnd diplomă de învățător, dar' om sirguincios a fost amenințat cu suspendare *din partea șefului seu* dacă nu votează!

Dintre preoții din tract pāstorul cel bun nu a putut seduce nici unul! Onoare vouē bravi fii ai bisericii și națiunii! Cu durere voui amintî, că învățatoarea dela școala capitală romānă din Dobra, Eugenia Popp, încă n'a putut ședea frumos, ci a predat nou alesului deputat Lázár o māndră cunună de flori naturale!... Vai, vai!

CORESPONDENȚĂ.

Hondol, Nov. 1896.

În 27 Oct. a. c. v. s'a ținut sinodul protopresbiteral al tractului Geagiu I. pe anul 1896 în Hondol.

Dintre desbaterile lui aflū de vrednic a Vē împărtași următoarele:

Membrul *A Ungur* a pus președintelui întrebarea: Are Onoratul presidiu cunoștință că în parochia *Bārsen* s'a cerut *paroch dela ministru!* și că aceasta a cerut învoirea comitetului *comunal* în cauză, ceea-ce cu conlucrarea notarului de acolo s'a și dat, și că astfel de lucruri se fac la îndemnul preotului din Ardeu V. Glodean?

Presidiul raspunde că a fost de 2 ori la fața locului pentru a face alegerea de paroch dar' fiindcă a fost numai un candidat calificat ca concurent, ear' poporul a stat pe lāngă V. Glodean care nu are dreptul a concura, alegerea nu s'a putut face ceea-ce s'a raportat Prea Venerabilului Consistoriul Arch. Despre pașii făcuți la ministru în cauza aceasta nu are cunoștință.

Interpelantul se declară mulțumit cu răspunsul și face propunerea, ear' sinodul primește că, de oare-ce preotul V. Glodean este dintr'alt tract, Prea Ven. Consistor sē fie rugat a porni cercetare contra dēnsului pentru faptul de care e învinuit.

S'a pus la ordinea zilei raportul comitetului protopresbiteral, prin membrul P. Mihut

— Sērmanul! și dacă ați ști ce bun e și cu câtă blāndețā îmi scrie...

— 'Mi-se pare că fiindcă a căzut de pe cal vē e milă de el...

— Nu, dar' dac'ați ști ce-mi scrie...

— Ce scrie?...

— Nu pot sē vē spun; deși eram hotărîtă sē nu-l iau, acum deși nu-l cunosc personal, totuși, după scrisoarea lui judecānd, îl iubesc, și, dacă s'ar putea, așa vrea sē fie aici sē-i spun acestea lui și sē-l rog sē mē ierte.

— Ce ați zice dacă vi-l-aș aduce eu, domnișoară?

— Ce sē zic? Nu știți cât v'aș mulțumî!

— Mē duc îndată sē-l chem.

— Dar' ziceați că 'și-a rupt o mână.

— Cu mână ruptă cum o fi, vi-l aduc.

Tinērul se depărtă și d-șoara rēmase cîteva clipe în așteptare.

Trecuseră poate cîteva minute și încă nu mai sosise, când vērū pe tinēr venind dar'... singur!

— Nu l-ați gasit pe vērul meu, domnule?

— Ba l'am găsit, d-șoară!

— Dar' de ce nu l-ați adus? unde este?

Tinērul se plecă înaintea ei:

— 'L-am adus, și cată-l la picioarele tale, Veturia, scumpă Veturia!...

Sărutări de dragoste au încheiat hotărîrea părinților lor. La urmă dînsa zise:

— Tot au dreptate, știu ei părinții unecori ce fac...

Dînsul sigilă cuvintele ei c'un nou sărut.

După *Gr. Janotot.*

Ear' dovezi îndeosebi au să alătore: *In-
vățăcii:* a) că au împlinit anul al 12-lea al
etății; b) că au cercetat cu sfințit bun, cel
puțin școala populară; c) că au încheiat con-
tract cu măiestrul și că contractul s'a înre-
gistrat în condica autorității industriale (la
pretor ori magistrat). Contractul este a se
alătura la concurs în original sau copie întă-
rită; — *Sodalii:* a) că au sfințit timpul de învê-
țatură în deursul anului 1896 (atestatul au-
torității industriale); b) că au purtare bună
și fac spor multumitor în meserie (atestatul
măiestrului); c) să arete prin atestat dela
măiestru, ce cunoștință de limbă mai au;
d) fiind membri la vre-o reuniune de meser-
ieși, să o dovedească aceasta prin atestat
dela acea reuniune; — *Sodalii, cari voesc să
se facă măiestri:* a) să aibă certificatul de
măiestru; b) să fi lucrat cel puțin 6 ani în-
tr-una ca calfe (atestatele dela măiestrii la
cari au lucrat); c) în cerere să se arete
anume, unde voesc a se așeza ca măiestri,
ce fel de mijloace în bani mai au, pentru
a-și începe meseria pe socoteala lor?

Dela toți concurenții se recere, ca cererile
să fie scrise și subscrise de mâna lor pro-
prie și adresate Consistorului archidieceșan
gr.-or. în Sibiu, cel mai târziu până la 31
Decembrie 1896 st. v.

Convocare.

„Reuniunea învățătorilor români gr.-or. din
districtul Deva“ al archidieceșei transilvane
își va ținea adunarea generală la 10/22 No-
embrie 1896 și zilele următoare în opidul
Deva cu următoarea programă:

1) După finitul serviciului divin deschide-
rea ședinței în localul ce ni-se va pune la
dispoziție;
2) Constatarea celor prezenți;
3) Raportul comitetului central, al cassa-
rului și al bibliotecarului;
4) Alegerea comisiunilor revizitoare și de
controlare;

5) Deliberare asupra statutelor, desbaterea
proiectului de statute și redactarea aceloră
pentru așternere spre întărire;

6) Citirea alor 2 disertațiuni: a) »Cari
sunt mijloacele, prin cari învățătorul poate
face pe elevi ca să cerceteze neforțați
școala«, de Ioan Balomiri; b) »Despre mijloa-
cele educațiunii și aplicarea lor«, de Iosif Pîrv.

7) Prelegeri practice: a) »Albina«, prele-
gere de d-na Eugenia Pop. b) Prelegere din
limba română de Ioan Rus, Petru Hadan și
George Șandru. c) Prelegeri din comput de
Nicolae Igna și Filon Nicoară. d) Prelegeri
din învățământul intuitiv și din limba ma-
ghiară de Ioan Boța, Ioanichie Olariu și G.
Danil.

8) Raportul comisiunilor.
9) Stabilirea bugetului pentru anul viitor.
10) Propuneri.
11) Dispozițiuni pentru verificarea proto-
colului.

La această adunare generală sunt invitați
toți membrii acestei reuniuni precum și toți
amicii și binevoitorii causei școlare.

Toți membrii cari vor să participe la adu-
narea generală sunt poștiți a se însinua la
dl învățător Toma Roșu în Deva pentru în-
cuartirare.

Din ședința comitetului central al reu-
niunii învățătorilor români gr.-or. din distric-
tul Devei.

Deva, la 20 Iulie 1896.

Nicolae Sânzian, Nicolae Păcurar,
președinte. secretar.

Din public

(Pentru cele publicate în rubrica aceasta, redacția
nu primește răspunderea).

On. Redacțiune,

»Gazeta Transilvaniei« în nrul 215 a. c.
publică o corespondență subscrisă de »Sen-
tinela«.

După-ce acea corespondență e o adevê-
rată diatribă la adresa protopopului Radic
din Petroșeni, ce am probat prin reflexiunile
adresate aceleiași redacțiuni, dar' nepublicate,
și mai virtos după-ce autorul în corespon-
dența din chestiune însinuă că »protopopul
Radic la sêrbarea millenară dela Vulcan a
representat preoșimea tractuală«, — ca unul
care fac parte din acea preoșime, simțindu-mê
jignit în ambițiunea mea de preot și Român,
în considerarea puținului spațiu de care dis-
puneți, declar, că afirmare a neadevêrului, in-
sinuare absurdă și mârșavă, ca cea debitată
de »Sentinela«, nu pot să provină, decât dela
o persoană malițioasă și ignorantă.

În credință că după cele zise de mine
mai sus, vom sta față în față cu cel atins,
înaintea opiniunii publice, nu mē ascund sub
tufă, ci mē subscriu

Cu toată stima

Ioan Bocaniciu,
preot rom. unit.

Mulțumită publică.

Prea onoratului domn Dr. N. Maier, pro-
topop în Seliște, care a dăruit pe seama bi-
bliotecii școlare din Apoldul-de-jos 5 opuri
în valoare de 3 fl. 90 cr., precum și dlui
Ioan Măcelariu, notar în loc, care a donat
7 opuri în valoare de 12 fl. 50 cr. li-se aduc
și pe această cale călduroase mulțumiri.

A poldu-de-jos, 30 Oct. 1896.

Nicolae Simulescu,
dir. și învățător.

Pentru redacție responsabil: Ioan M. Corvin.

LOTERIE.

Tragerea din 7 Noembrie st. n.

Budapesta: 68 57 66 63 38

Tragerea din 31 Octomvrie st. n.

Timișoara: 84 5 13 70 81

Tragerea din 28 Octomvrie st. n.

Sibiu: 82 45 3 72 41

CALINDARUL SÊPTÊMÂNEI

dela 3—9 Nov. st. v.

Zilele	Călindarul vechiu	Călindarul nou
--------	-------------------	----------------

Dum. a 25-a d. Ros., gl. 8, sft. 3.

Dum.	3 Muc. Achepsim	15 Leopold
Luni	4 Cuc. Ioanichie	16 Otmar
Marti	5 Muc. Galation	17 Grigorie
Merc.	6 P. Pavel Arch. Tar.	18 Odo Egum.
Joi	7 S. 33 Mci din Melit.	19 Elisabeta
Vineri	8 (†) Arch. Mich. Gav.	20 Felice
Sâmb.	9 Muc. Onisifor	21 Intr. Nasc.

„FAGETANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI DE ECONOMII, CA SOCIETATE PE ACȚIUNI
în Facset (Banat)

acoardă după depuneri spre fructificare de ori-ce sumă

6% interese

la an, solvind institutul contribuțiunea după interesele capi-
talizate și ridicate.

Depuneri și ridicări se pot efectui și prin postă.

128 (495) 9—16

Direcțiunea.

Intreprinzător român!

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român din
împrejurime, și peste tot din comitatul Hunedoarei, îndeosebi însă onoratelor
comitete bisericești și școlare, că iau în întreprinderile și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele Romos, Romoșel, Balomir, etc.
în Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gim-
nastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere biserica din Beriu și cea din
Câmpuri-Surdac, și alte edificări.

Recomandându-mê binevoitorci atențiuni a publicului nostru și din alte
părți, semnez cu multă stimă

146 (496) 1—15

Nicolae Părau,

edificator, în Orăștie.

225
1896

145 (497) 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó 1881. évi LX t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszi, hogy a dévai kir. törvényszék 1895. évi 5440 számú végzése következtében Dr.
Muntean Aurel ügyvéd által képviselt szászvárosi »Ardeleana« hitelintézet javára lománi
Turcu Lazar és társai ellen 195 firt s jár. erejéig 189..... évi .....hó foganatosított
kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1354 frtra becsült 4 ökr, 5 tehén, 4 ló, 5 disznó,
3 szekér és több butorból álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a szászsebesi kir. jbiróság 2459/1896 sz. végzése folytán 195 firt
tőkekövetelés, ennek 1893. évi november hó 9-ik napjától járó 6% kamatai és eddig
összesen 103 firt 26 kiban biróilag már megállapított költségek erejéig szászsebesen a kir.
járásbiróság hivatal házánál leendő eszközzésére 1896. évi november hó 19-ik napjának
délelőtti 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értel-
mében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adadni.

Kelt Szászsebesen, 1896. évi augusztus hó 27-ik napján.

Grasser Károly,
kir. bir. vghjtó.

Fondat 1885.

„ARDELEANA“

Fondat 1885.

institut de credit și de economii, societate pe acții.

Reședința societății: Orăștie (Szászváros).

Birourile societății se află în casele proprii (Piața-mare Nr. 2 și 4).

Capital social: 300.000 coroane.

Fonduri proprii ale societății: 175.000 cor.

Institutul primește:

DEPUNERI SPRE FRUCTIFICARE

sub următoarele condiții:

- a) depuneri cu anunț de 30 zile, cu 5%;
- b) depuneri cu anunț de 90 zile, cu 5½%;
- c) depuneri făcute de biserici, școale, corporațiuni
culturale, ori cu scop de binefacere, cu 6%.

Permitând starea casei, depuneri până la 1000 coroane se re-
plătesc îndată și fără anunțare.

Contribuția erarială pentru sumele depuse se plă-
tește prin institut.

Regulametul special pentru depuneri, la cerere se trimite
gratuit.

Depuneri, ridicări și anunțări se pot face și prin postă și se
solvesc fără întârziere.

141 (498) 2—

Direcțiunea.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.

Starea depunerilor preste 1.400.000 Coroane.